

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΙΠΟΛΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχτικοί συντάκτες: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

"Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει
να διευθύνονται:

«ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ" Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

δρ.	20	τὸ χρόνο.
>	10	τὸ ἔξάμηνο.
>	5	τὸ τρίμηνο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Ἀγγλία καὶ Αἴγυπτο

£	1	τὸ χρόνο
£	0,10	τὸ ἔξάμηνο
\$	5	τὸ χρόνο
\$	3	τὸ ἔξάμηνο

Καὶ γιὰ τὰ ἄλλα μέρη ἀνάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΜΕ κάπια ἀπορία ἀκούσαμε πὸς στὰ Ἰπουργεῖα οἱ ὑπάλληλοι τὴν τὸ καλοκαίρι δὲν ἐργάζονται τὸ ἀπόγιομα. Τώρα πού ἔχουμε νὰ κανονίσουμε τόσα νέα μέρη, θὰ νόμιζε κανεὶς πὸς ἴσα ἴσα κάθε ὑπάλληλος θὰ δούλεβε τουλάχιστο διπλά. Μὰ οἱ φυγόπονοι ἄφθοι — ἄφθοι οἱ fainéants de race — γιὰ κανένα λόγο καὶ καμιά ἐθνικὴ ἀνάγκη δὲν ἐννοοῦνε νὰ ἀλλάξουν τὸ σύστημά τους, πὸν εἶναι, μὲ κάθε πρόφραση, νὰ μὴν κοπιάζουνε. Κι' ἂν εἶναι νὰ κρίνουμε ἀπὸ μιά μας πείρα, δὲ φαίνεται μήτε πὸς σκοτώνονται τὸ πρωτὶ. Γιατὶ μᾶς ἔτυχε νὰ ζητήσουμε ἕναν ὑπάλληλο ἑνὸς Ἰπουργείου καὶ ρωτήσαμε πότε ἔρχεται στὸ γραφεῖο του, κι' ἡ ἀπάντηση εἶταν πὸς πότε σὺς 10, πότε σὺς 10 1)2, πότε σὺς 11. Τώρα ἂν λογαριάσετε πὸς καὶ μέρος τῆς πρωινῆς ἀφιερώνεται ὄχι σὲ ὑπηρεσιακὰ παρὰ προσωπικὰ ζητήματα. Ἐπιπλέον ἐννοεῖται γιὰτὶ οἱ δουλῆς τοῦ κοινού καὶ τοῦ Κράτους τραβοῦνε σὲ παρομοιακὸ μᾶκρος. Καὶ τὸ παραδειγμὰ δυστυχῶς τὸ δίνουν οἱ Ἰπουργοί, πὸν δὲν ἐννοοῦν πὸς, ὄντας ἀσχημάτιστοι, ἄφθοι ἴσα ἴσα ὑποχρεώνονται σὲ μαθηματικὴ ἀκριβεία ὡς πρὸς τὶς ὥρες τους καὶ κάθε τους ἔργο.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ πρὸς τοὺς πολιτικούς ἄφθους ὑπάλληλους, κοιτάξτε τί γίνεται στὸν ἥρωικό μας στρατό. Μὰ μέρα στὴ Μικρὴ Ἀσία, μὲ τρομερὸ ἥλιο, ἔτρεξαν 50 χιλιόμετρα. Ὁ πολυθρήνητος Ἰσχυρὸς Γεράσιμος Φωκᾶς νὰ τι λέει σὲ ἕνα του γράμμα πὸν φάνηκε στὴν «Ἐστία» τῆς Κυριακῆς:

Τσου γράφω διαστρικά καὶ μὲ μολόδι, ἔχουμε μέρες νὰ πλεονάσουμε καὶ ν' ἀναπαυθούμε καλά. Ἄλλ' αὐτὸ

δὲν σημαίνει. Τρέχουμε διαρκῶς. Καὶ προσθέτει: «Εἶναι δύσκολο νὰ αισθανθῆτε στὴν Ἀθήνα δ.τι αὐτοάνομα ἡμεῖς ἐδῶ».

Καὶ βέβαια δὲν αὐτοάνομαστε στὴν Ἀθήνα πὸς, ἐνῶ πολεμάτε ἐσεῖς, ὡ ἥρωες, μὲ τόσες κακουχίες, γιὰ τὶς ἐθνικὲς ἀνάγκες, πρέπει κι' ἐμεῖς ὄχι νὰ κοιτσοῦρέθουμε τὰ χρέη μας, παρὰ νὰ διαλασιάζουμε τουλάχιστο τὴν ἀνετή μας δουλιὰ.

Φαίνεται πὸς τὸ μόνο Ἰπουργεῖο ὅπου ἐργάζονται τὸ ἀπόγιομα, εἶναι τῶν Οἰκονομικῶν. Μὰ τώρα σηκώθηκαν κι' οἱ ὑπάλληλοι τοῦ στοῦ πόδι, καὶ ζητοῦν ὄχι ὥστε καὶ τῶν ἄλλων Ἰπουργείων οἱ ὑπάλληλοι νὰ δουλεύουν, παρὰ νὰ μὴ δουλέβουν κι' ἄφθοι!

Πότε νὰ γυρίσει ὁ κ. Πρόεδρος καὶ νὰν τοὺς συγυρίσει ὅλους τους!

ΒΛΕΠΟΥΜΕ πὸς, τοῦ τραμ μερικὸι κάρδιοι θὰ ἀνεβῶν 5 λεπτά, ἔπειδή, λέει, ἡ Ἐταιρία χάνει. Μιά ἀπορία ὅμως ἔχουμε. Τὰ τραμ τῆς ἡ Ἐταιρία τὰ ἔχει λογαριάσει νὰ κουβαλοῦν ἕναν ὀρισμένον ἀριθμὸν ἐπιβάτες, μὰ κουβαλοῦν 100 ο)ο τουλάχιστο περισσότερους. Λοιπὸν συνάξει 100 ο)ο τουλάχιστο περισσότερα παρ' ὅσα λογαρίασε. Πὸς λοιπὸν χάνει; Ἄν νάνει, θὰ πει πὸς χάνει ἀπὸ οἰκτικὴ ἀνικανότητα. Ἄν ἔπειδή γάνει ἰστέπει νὰ ἀνεβαίνουνε τὰ κάρδια, δὲ βλέπουμε γιὰτὶ ἡ Ἐταιρία νὰ μὴν παρατήσῃ, τὴ διεύθυνση στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ κάνει κάθε φορὰ τὸ κοινὸ νὰ πλεοῶνε γιὰ τὴν ἀδράνεια καὶ ἀνικανότητά τους. Τέτια σκέψη τὴν ἔκαναν οἱ δικηγόροι καὶ ἐφημεριδογράφοι πὸν μᾶς κυβερνοῦν:

ΚΑΛΑ τὰ εἶπε τὸ «Ἐμπρὸς» γιὰ τὰ τρία θεατρικὰ Π, πὸν τὰ ξανατυπώνουμε στὴ σημερινὴ στήλη τοῦ «Τί γράφουν οἱ ἄλλοι». Καλὰ καὶ ἀγατὰ εἶπε, κι' εἶτανε, θαρροῦμε, καιρὸς νὰκουστῆ καὶ μιά διαμαρτυρία γι' αὐτὸ τὸ φρετινὸ θεατρικὸ ἀποδοῦρκομα τῆς Ἀθήνας. Τὸ καλοκαιριτικὸ θέατρο τῆς Ἀθήνας κατάντησε μιά σιχασιὰ πιά. Βλακεία, σάπλα καὶ ἔσοκισμάρα — καὶ τίποτ' ἄλλο. Ὁ θεατρῶν τῆς σήμερα, γιὰ νὰ πάρει μιά στὸ θέατρό του, δὲν τὴν κοιτάζει ἂν ἔχει τέχνη ἢ φωνή, παρὰ ἂν ἔχει ὁμορφες καὶ προκλητικὰ κομπύλες, γιὰτὶ αὐτὰ ζητοῦν κι' αὐτὰ χειροκροτοῦν οἱ σημερινοὶ θεατῆς. Καὶ τὰ θέατρα γεμίζουν κόσμο καὶ ἡ συγγραφικὴ ἀνοησία — Θέ μου, πόση ἀνοησία! — ἀκριβοπληρώνεται, καὶ ἡ κατάπτωση τῆς θεατρικῆς τέχνης, μαζί μὲ τὴν ἐξαχρείωση τοῦ κοινού, συντελοῦνται μεθοδικὰ καὶ... ἔθνηκάτατα. Ποιὸς φταίει γι' αὐτὸ τὸ κακὸ; Τὸ θέατρο πὸν μόρφωσε ἕνα τέτιο ἐξαχρειωμένον κοινὸν ἢ τὸ κοινὸ πὸν ἔφτασε σὲ τέτια ἐξαχρείωση, ὥστε μονάχα τέτιο θέατρο ν' ἀνέχεται καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ; Δὲν ἔχουμε, ἢ γιὰ νᾶμαστε μέσα, λέμε πὸς τὸ ἕνα εἶναι ἀντάξιο τοῦ ἄλλου. Τὸν κάκου δυὸ θέατρα, τῆς Κυβέλης καὶ τῆς Μαρίκας, ἀγωνίζονται νὰ φέρουν κάποια ἀντίδραση στὸ ἀφηνιασμένον αὐτὸ κοινόν. Τοῦ κάκου! Ὁ κόσμος θέλει γάμπες, θέλει ξεγυμνώματα, θέλει χοντροσιχαλογίες. Καὶ θέλετε κι' ἕνα αἶμα κοινὰ στὰ τόσα ἄλλο

κακά που δημιουργήσε ή τέτα κατώταση ; Νά, βλοι οι ήρωοθήποτε καλοι ήθλοποιόι, ό Μαρτύος δηλ., ό Χαλιόπευλος και τόσοι άλλοι, μίη έχοντας θέση στά τέτα θέατρο, καταφύγανε στά συνοικιακά, τά λαζκά θέατρα. Θησείο, Μεταξουργείο, Στάδ'ο κλπ. Έκει πρέπει νά ξεκιήσει νά πάει όποιος θέλει νά ιδεί ήθλοποιόις τής προκοπής και θέατρο. Έκει, ή στο Σύνταγμα και την Όμόνοια, που υπάγονουν έπ'αέλουσ δυό θέατρα χωρί: γενικέσ επίδειξεσ. Τό «Έμψόσ» ζητάει ένα γιζτοιόό κατά τής θεατρικής άκολασίασ. Τό γιατροκό λοιπόν υπάργει, σώνει νά θελήσει νάν τό δοκιμάσει τό Αθηναϊόό κοινό.

Α Γ Α Π Η

*Μη μου ζητάς προσιόίτερο ή νιχί μου
είσαισ τό πικιά της από αόσ τής αγάπης....*
Byron

Μιά νιχτα φεγγαρόλουστη, γαλήνια, μερωμένη... παιδούια άθήνα, σέ πλάνεψαν τά μάγια τής θροδιάσ, και μ'είδες και μάγάπησεσ—ώ μοίρα μου όργισμένη!— μ' έδη την άγια θέρηη τής καρδιάσ.

Σ' είδα και δέν αγάπησα, γίμικιά, τήν όμορφιά σου, δυό μάτια δέ με πλάνεψαν που κλειούν τόν ούρανό· πήρα τό όρμό που τραβάει στή σκοτεινιά του δάσου, στίς έρημιέσ και σ' άχαρο βουνό.

Και τόρκα μέσ του Απριλιού, τόρα που ό ήλιος σβύνει, με την ποθολιμένη σου μη με κοιτάς ματιά : την τρικιμιά δέν την ξεπνίξ... μη άτέραντη γαλήνη και μέσ μου άξιμύρωτη νιχτιά.

Έίναι τά μάτια μου όμορφα και κόκκινα τάγεύλα : μην τά κοιτάς ! άκούμπησε στό στήθος μου τ' αυτό : είναι άδειανό... τούς πόθους μου κάτω θλιμμένο δειλί, τούς έθαφα για πάντα μέσ στή γή.

Μακριά από τόν άνέλπιδό ! μακριά κι από την τόση κι σφιγροή, που έπλάκωσε στά στήθεια του βαρεία. τά όλόγρασ σου άνείοατα, να μη σου σαβνώνσει μέσ στή θλιμμένη του καρδιά. μακριά !...

ΦΟΙΒΟΣ ΛΑΡΑΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Ο "ΕΜΨΥΧΩΤΗΣ,"

Και μόνο που ό Μπατάζυ άποφάσισε για μια στιγμή να άγγίξει τό αώνιο θέμα τής συζυγικής μοιχείας, που είναι τό αγαπημένο θέμα τής μυροζουσίασ, του δημιουργή δικιώματα για έναν προκαταβολικό έπανο. Η σύχωση ζωή, με τά μεγάλα κοινωνικά προβλήματα, που ό τελευταίος παγκόσμιος πόλεμος έκανε τή λύση τους επιταχική, δέν μπορεί προά να έτηρεσίει και την τέγνη γενικά, και τό θέατρο, που είναι εκδήλωση ζωής, ειδικώτερα. Έτσι υπάργει έλλείδα να γλιτωώσουμε από τό αώνιο θέμα τής πάλης δυό προσώπων, που οι κοινωνικές συνθήκες τά άνεργά, ζουνε να όρκώσουμε σε μια ψεύτικη, συμβατική ένωσπ, κ' ύστερα προσπαθώνε πώς ό ένας να νείασε τόν άλλον να νά κάνει τή ζωή του άνετώτερη. Με αυτά δέ θέλωμε να υποστηρίξουμε πού ό «Έμψυχότη», τό τελευταίο πολέμοτο έργο του Μπατάζυ, είναι προοσιαιμένο να ίκκνοποιήσει τή σοσιαλιστική συνείδηση τής σύνοουης έποχής, που ζητάει έργα καθαρά πολιτικά, τελεία επαναστατικά, έργα που να δείχνουνε την κοινωνική δυστηνία από θάθος της και να δικαιολογώνε την άποσπίτηση άνάνηη μιας οίκουίς μεταβολή. Έτσι, όπως παροσιάσθηκε στή δική μας σκηνή τό έργο, με την διάθεση επέμβαση του κ. Παπαοικονόμου, δείγνεται ένα έργο στωικό, με πολλά θεατρικά τροίκ, που άσώνει τούς γασατηόες άνοιχτούσ και σε πολλά άδ'καϊολάνητους. Οι δυό κνωίότεροι τύποι τών δυό δημοσιογράφων, που στέκονται άντιμέτωποι, δέ μάζ παροσιάζονται σαν οι αώνιοι άν-

τιπροσσωπικητοι τύποι τών άνθρώπων του είδους αούτου. Πού πολύ ξεχωρίζουμε στίς δυό μορφές τό άτομικό, τό προσωπικό. Βέβαια αυτόσ ό Ζιλμπέρ είναι ένας τύπος παλιανθρώπου δημοσιογράφου, πολύ γνωστός μας και πολύ άποκρουστικός. Μά στο θέατρο κ' οι κακοί πρέπει να μάζ παροσιαστούνε για θέματα είτε τής Μοίρας, είτε τών συνθηκών τής ζωής τους, για να μπορέσουνε να ύψωθώνε σε τριγικά πρόσωπα και να κροδίσουνε τή συμπάθειά μας γεννώντας όχι τό μίσος, μα τόν τραγικό οίχτο. Τόν Ζιλμπέρ δέν τόν οίχτείρομε, που είναι τό καθαρά τριγικό, τόνε σιχαίνόμαστε, τόνε μισούμε σαν έναν κοινό παλιάνθρωπο, άνάξιο να παίζει τό ρόλο του τριγικού ήρωα. Ο Νταρντέσ πάλε είναι ένας τύπος διανοούμενου, πού πολύ ιδανικός παρό άντιπροσωπικός. Οι διανοούμενοι τής έποχής μας, όπως τούς έγνωρίσαμε και στην Ελλάδα, και σε όλη την Ευρώπη, είναι γενικά κατώτεροι από τόν ήρωα του Μπατάζυ. Αυτός επέτελους τολμάει να δημοσιέπει κ' ένα άρδρο επαναστατικό στο φύλλο τών έπιχειρηματιών που τό διεκτένει έπειτα τριβιέται κι από τό φύλλο βλέποντας πώς είναι άδύνατο να συνεργαστεί με ανθρώπους που παίρνουνε την έκδοσή μάζ έφημερίδας για έπιχείρηση καθαρά βιομηχανική. Ο συνθητισμένος όμως τύπος του σημερινού διανοούμενου είναι πολύ άλλοιότικος. Διανοούμενος, δηλαδή έγωιστής, που δέ βλέπει τίποτα έξω από τό φιλολογικό του έγώ, άσυγκίνητος μπρός στο φαινόμενο τής κοινωνικής δυστηχίας, δειλός, ψυχρός, ύπολογιστής, έπιφυλαχτικός, προσωπικός και διόλου άντικειμενικός. Μά κι ό διανοούμενος του Μπατάζυ περνάει κι αυτόσ πολλά στάδια, άρχίζοντας τό ρόλο